

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра технологій виробництва та переробки сільськогосподарської продукції
імені академіка В.Г. Пелиха

ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

ГОРИЗОНТИ РОЗВИТКУ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА
ТА ПЕРЕРОБКИ В УКРАЇНІ

ДО ДНЯ ПАМ'ЯТІ ДОКТОРА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ НАУК,
ПРОФЕСОРА, АКАДЕМІКА
ПЕЛИХА ВІКТОРА ГРИГОРОВИЧА

МАТЕРІАЛИ КОНФЕРЕНЦІЇ

*Кропивницький
21 березня 2024*

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-
ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет біолого-технологічний

Кафедра технологій виробництва та переробки сільськогосподарської продукції
імені академіка В.Г. Пелиха

ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«ГОРИЗОНТИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО
ВИРОБНИЦТВА ТА ПЕРЕРОБКИ В УКРАЇНІ»
ДО ДНЯ ПАМ'ЯТІ ДОКТОРА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ НАУК,
ПРОФЕСОРА, АКАДЕМІКА ПЕЛИХА ВІКТОРА ГРИГОРОВИЧА
21 березня 2024 року

Матеріали конференції

Кропивницький, 2024

УДК 338.432:631.1:664

Горизонти розвитку сільськогосподарського виробництва та переробки в Україні (до дня пам'яті доктора сільськогосподарських наук, професора, академіка Пелиха Віктора Григоровича): матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції/ За ред. Пелих Н.Л., Ушакова С.В.- Кропивницький: ХДАЕУ, 2024. – 399 с.

Редакційна колегія:

Пелих Н.Л. – к.с.-г.н., доцент, завідувач кафедри технологій виробництва та переробки сільськогосподарської продукції імені академіка В.Г. Пелиха Херсонського ДАЕУ;

Ушакова С.В. – к.с.-г.н., старший викладач кафедри технологій виробництва та переробки сільськогосподарської продукції імені академіка В.Г. Пелиха Херсонського ДАЕУ.

Збірник містить матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Горизонти розвитку сільськогосподарського виробництва та переробки в Україні» до дня пам'яті доктора сільськогосподарських наук, професора, академіка Пелиха Віктора Григоровича за такими основними напрямками: інноваційний розвиток тваринництва України; перспективи розвитку рослинництва у післявоєнний час; сучасний розвиток переробної та харчової галузі; екологічний стан аграрного виробництва; соціально-економічний розвиток сільського господарства.

Рекомендовано до друку Вченою радою біолого-технологічного факультету Херсонського державного аграрно-економічного університету (протокол №8 від 27.03.2024 р.).

Відповідальність за зміст, новизну та оригінальність наданого матеріалу несуть автори статей

© Херсонський державний
аграрно-економічний університет,
2024

Ведмеденко О.В. - к.с.-г.н., доцент

Батяло А.Ф. - здобувач вищої освіти

Херсонський державний аграрно-економічний університет,

Херсон

МОЖЛИВОСТІ ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНІСТЬ КУРЕЙ ЯЄЧНИХ КРОСІВ

Динамічний розвиток галузі птахівництва в Україні до рівня виробництва 300 яєць та 25 кг м'яса у рік на душу населення доцільно спрямовувати як на основі промислового птахівництва, так і за рахунок індивідуальних господарств населення. Індивідуальні селянські господарства слід перетворювати на варіант "мікропромислових" господарств, залучаючи населення у виробничо-технологічний процес і, таким чином, розвиваючи суцільне аграрне підприємництво та середній і малий бізнес у державі (замість натурального виробництва) [1]. Відродити, поліпшити та реорганізувати районні інкубаційні птахівничі станції так, щоб вони мали як інкубаційні цехи, так і сумісно з ними господарства з батьківськими та іншими репродуктивними стадами птиці [26]. Важливою разом з тим і складною умовою в успішному вирішенні завдань щодо інтексифікації виробництва продукції птахівництва є підвищення продуктивності і якісних показників птиці. Цю проблему можна розв'язати шляхом удосконалення селекційно-племінної роботи та створення належних умов утримання і годівлі.

У господарствах різних форм власності України нині використовуються яєчні кроси: Ломанн браун, Хай-лайн, Хайсекс білий, Хайсекс коричневий, Домінант бурий (Д-102), Тетра-СЛ, Борки-2М, Борки-117, Слобідський-3, Шевер. Слід зазначити, що в останні роки провідні фірми-Ломанн, Єврібрід пішли на зниження маси яєць до оптимальної величини (від 65-64,5 до 62,5-63,2 г) і підвищення несучості, оскільки це негативно корелюючи ознаки. Отримані на конкурсах результати по кращих кросах свідчать про досягнутий генетичний потенціал і тенденції в селекції яєчної птиці.

У яєчному птахівництві в даний час досягнуто несучості 322 яйця. Але оскільки біологічний цикл утворення яйця 24 год. за відповідного світлового дня можна ще мати за рік 43 яйця. Експериментально показано, що зменшення часу формування яйця менше 24 год. можливо шляхом регулювання світлового режиму. Однак не доведено, що це можна здійснити у виробничих умовах, адже в такому разі потрібно буде щодня змінювати світлові програми. Генетичне поліпшення несучості яєчних курей передбачається досягти шляхом підвищення рівня продуктивності наприкінці циклу яйцекладки (після 50-тижневого віку). Але при цьому можуть виникнути труднощі із засвоюванням птицею мінеральних речовин, щоб вони могли накопичуватися в достатній кількості для підтримання високої продуктивності після такого віку.

Основою збільшення виробництва харчових яєць в Україні є використання гібридної птиці з високим генетичним потенціалом продуктивності, добре пристосованої до місцевих умов годівлі й утримання. Під час селекції птиці звертають особливу увагу не лише на кількісні, але й на якісні властивості продукції. Підвищення біологічної та харчової цінності яєць здійснюється систематично в поєднанні з інтенсивним розвитком птахівництва. Схрещують птицю спеціально підібраних ліній, які поєднують у собі високі продуктивні якості та високу життєздатність [2].

Якісна оцінка перш за все враховує масу яйця, його складових та форму. Результати численних досліджень свідчать, що з віком курей збільшується маса яйця, жовтка, білка та шкаралупи. Такі показники, як індекс форми, співвідношення окремих частин яйця, пористість і щільність шкаралупи від віку курей не залежать [3]. Вікові зміни обміну речовин впливають на продуктивність курей (несучість, маса яєць). Так, серед зарубіжних кросів кури кросу "Shaver 579" мали найвищий відсоток несучості – 45%, яка свідчить про ранню статеву зрілість птиці. Проте в 49-тижневому віці серед яєчних кросів значних відмінностей за несучістю не спостерігали (83-85%), найвищий відсоток несучості – у курей кросу "Bovans GL" – 85%. У 77-тижневому віці кількість яєць, отриманих від курей кросів "Tetra" і "Shaver 579", різнились на 0,6% на користь останнього кросу, а перевага над кросом

"Bovans GL" становила 1,7%. Кури кросу "Tetra" поступалися за несучістю іншим кросам, значна різниця відмічена у 21-тижневому віці. Це підтверджує пізньоспілість курей, що є характерним для даного кросу. У 21-тижневому віці найбільшу масу яєць мали кури кросу "Bovans GL". Проте вони поступаються курям кросу "Shaver 579", за масою їстівної частини яєць (білок і жовток). Мінімальні морфологічні показники яєць були в курей кросу "Tetra Sl". Яйця курей кросу "Tetra" 49-тижневого віку характеризуються найвищою масою шкаралупи з підшкаралупною оболонкою, в кросу "Shaver 579" – жовтка і білка

Особливо чутливі кури до тривалості світлового дня, як умова навколишнього середовища, що суттєво впливає на статеве дозрівання молодок, несучість курей, масу яєць та поведінку птиці. Регулювання тривалості світлового дня у приміщенні здійснюють за допомогою електричного освітлення. Для подовження тривалості світлового дня додатково до природного використовують штучне освітлення, яке вмикають спочатку вранці, а згодом – й увечері, з відповідною ритмічністю. За науковими даними, оптимальна електрична освітленість для пташників становить близько 15-20 люкс (близько 3 Вт/м³ підлоги). Для птиці яєчних кросів у віці 17-18 тижнів тривалість світлового дня має становити 9 год. З 19- до 33-тижневого віку включно, через кожний тиждень, світловий день бажано збільшувати на 20 хв., у віці 34-40 тижнів він має бути стабільний – по 14 год., а далі його корисно поступово нарощувати до 17-18 год. і підтримувати на цьому рівні до закінчення продуктивного періоду (яйцекладки). При застосуванні такого світлового режиму та відповідної годівлі від курей яєчного напрямку продуктивності можна очікувати початку яйцекладки з п'ятимісячного віку і збереження високої несучості протягом 52-56 тижнів. За весь цей період кури здатні відкласти 250-300 яєць. Яєчна продуктивність курей є кількісною ознакою, на яку впливає багато факторів зовнішнього середовища, серед яких важливу роль поряд із тривалістю світлового дня та повноцінністю годівлі відіграють також ветеринарний захист та спадковість організму. Зазвичай курей яєчного напрямку продуктивності використовують не більше двох років від початку яйцекладки. При цьому пік несучості (найбільша кількість яєць, отриманих за відповідний період часу) у них припадає на перший рік

продуктивного використання. Наступного року несучість у курей, як правило, трохи знижується, але яйця стають більшими за масою. Використовувати курей-несучок більше двох кросів недоцільно, оскільки кожного наступного року спостерігається поступове зниження кількості відкладених яєць в середньому на 10%, а також погіршення імунітету з дедалі більшою схильністю до різноманітних захворювань [4]. Економічна ефективність виробництва продукції птахівництва характеризується такими показниками: продуктивністю птиці – середньою річною несучістю курок-несучок і середньодобовим приростом живої маси молодняка птиці, затратами праці і кормів на 1000 шт. яєць і на 1 ц приросту. собівартістю 1000 яєць, 1 і приросту і 1 ц живої маси птиці, ціною реалізації одиниці продукції, рівнем рентабельності її виробництва [5]. Отже, характерними особливостями ринку яйця в Україні є збільшення частки промислового виробництва за рахунок зниження виробництва господарствами населення, збільшення споживання яйця, що дає можливість промисловим виробникам нарощувати свої потужності. Але одним з найважливіших факторів розвитку промислових підприємств є їх організаційна структура. В умовах ринкової економіки необхідно поєднувати сировинну, виробничу, переробну та торгівельну ланки у єдиний організаційно-технологічний комплекс.

Література

1. Ярошенко Ф.О. Світові тенденції розвитку ячного птахівництва. *Вісник аграрної науки*. 2003. №1. С.45-48.
2. Семена В. Селекція у птахівництві – потужний фактор інтенсифікації галузі. *Птахівництво України*. 2001. №4. С. 5-7.
3. Коваленко Г.Т., Статник І.Я, Племінна оцінка. *Сучасне птахівництво*. 2004. №9. С.9-12.
4. Ніколаєнко С. Довший день – краща продуктивність. *Наше птахівництво*. 2009. №1. С.12-13.
5. Мацибора В.І. Економіка сільського господарства: Підручник. К. : Вища школа, 1994. 399с.